

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: جامعه شناسی دهم درس ۳ و ۴ تستی

تاریخ آزمون:

۱ دورکیم (جامعه‌شناس) جوامع مقطع نخست را جوامع و جوامع مقطع دوم را می‌نامد.

- ① پیشرفته - ابتدایی ② عرضی - طولی ③ مکانیکی - ارگانیکی ④ ارگانیکی - مکانیکی

۲ کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با معیارهای تقسیم بندی جهان اجتماعی صحیح نیست؟

① در یک سوی پیوستار پدیده‌هایی هستند که بُعد محسوس قوی تری دارند مانند کنش‌های بیرونی و در سوی دیگر پدیده‌هایی قرار می‌گیرند که بعد معنایی و ذهنی بیشتری دارند مانند عقاید اجتماعی.

② طیف یا پیوستاری شکل می‌گیرد که در یک سوی آن کلاس و در سوی دیگر آن نظام آموزشی قرار دارد.

③ طیف یا پیوستاری ترسیم می‌شود که در یک سوی آن پدیده‌های اجتماعی خرد مانند کنش‌های انسانی قرار دارد و در سوی دیگر پدیده‌های کلان، مانند فرهنگ قرار دارد.

④ در یک سوی پیوستار قوانین راهنمایی و رانندگی و در سوی دیگر نظم قراری می‌گیرد.

۳ عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص کنید.

(الف) علت دگرگونی جهان اجتماعی عدم توانایی در بازتولید پدیده‌های طبیعی است.

(ب) فرهنگ مجموعه‌ی آگاهی‌های مشترک است.

(ج) جهان واژه‌ای است برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ

(د) زلزله و خشکسالی پدیده‌های طبیعی هستند و نمی‌توانند به جهان اجتماعی وارد شوند.

- ① غ-ص-غ-ص ② ص-غ-ص-غ ③ غ-ص-ص-غ ④ ص-ص-غ-ص

۴ چه تعداد از عبارات زیر نادرست هستند؟

(الف) هر نهاد اجتماعی، شیوه قابل قبول تأمین نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول افراد را طرد می‌کند.

(ب) نهاد اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نهادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

(ج) آشکار شدن نهادهای اجتماعی، منوط به این است که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.

(د) نهادها، انواع و اشکال متفاوتی دارند و در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند.

- ① یک ② سه ③ دو ④ چهار

۵ هر یک از عبارات زیر، مبین کدام نمودار است؟

(الف) آلودگی محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌هاست.

(ب) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان را تغییر می‌دهد.

① جهان اجتماعی ← جهان طبیعی - جهان ماوراءطبیعی ← جهان اجتماعی

② جهان اجتماعی ← جهان طبیعی - جهان اجتماعی ← جهان اجتماعی

③ جهان طبیعی ← جهان اجتماعی - جهان ماوراءطبیعی ← جهان اجتماعی

④ جهان طبیعی ← جهان اجتماعی - جهان اجتماعی ← جهان طبیعی

۶ ورود پدیده‌های به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود. هر یک از موجوداتی که بیرون جهان قرار دارند، به

واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها پیدا می‌کنند، در گستره جهان قرار می‌گیرند.

① طبیعی - اجتماعی - طبیعی - طبیعی ② اجتماعی - طبیعی - اجتماعی - اجتماعی

③ طبیعی - اجتماعی - اجتماعی - اجتماعی ④ اجتماعی - طبیعی - اجتماعی - طبیعی

۷ تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی و دارند.

- ① گروهی - عمومی ② اجتماعی - فرهنگی ③ معنایی - ذهنی ④ فردی - خصوصی

۸ عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آنها است.

- ۱ الزامی ۲ اعتباری ۳ خدادادی ۴ تکوینی

۹ این که «دانش آموزی از استعداد سرشاری برخوردار است، ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره چندانی نمی برد.» به کدام موضوع اشاره می کند؟

- ۱ عینی و ذهنی بودن استعداد این دانش آموز در یک طیف قرار می گیرد و بعد ذهنی آن محسوس تر و قوی تر است.
 ۲ هر یک از ابعاد عینی و ذهنی این دانش آموز، فاقد معنای خاص می باشند و محسوس نیستند.
 ۳ بعد ذهنی استعدادش به عنوان یک سرمایه وجود دارد؛ ولی بعد عینی استعدادش مفقود است.
 ۴ بعد عینی استعدادش به عنوان یک سرمایه وجود دارد؛ ولی بعد ذهنی و معنایی استعدادش مفقود است.

۱۰ در چه صورت جهان اجتماعی فرو می ریزد یا دگرگون می شود؟

- ۱ هرگاه یک نسل نتواند از پیامدهای نامطلوبی که کنش های اجتماعی آنان به دنبال دارد، خودداری کند.
 ۲ هرگاه یک نسل نداند که پیامدهای کنش خودشان، وابسته به آگاهی و اراده دیگران است.
 ۳ هرگاه یک نسل نداند در چه موقعیت هایی باید هنجار و ارزش مناسب فرهنگ خودش را به کار گیرد.
 ۴ هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل کند.

۱۱ کدام یک از رابطه های زیر می تواند تأثیر کارهای نابخردانه انسان را نشان دهد؟

- ۱ جهان اجتماعی ← جهان طبیعی ۲ جهان اجتماعی → جهان طبیعی
 ۳ جهان اجتماعی → جهان ماورای طبیعی ۴ جهان اجتماعی ← جهان ماورای طبیعی

۱۲ ، واژه ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه های بزرگ به کار می رود.

- ۱ اجتماع ۲ فضا ۳ مجموع ۴ جهان

۱۳ «در یک بحران اقتصادی که کشورهای صنعتی دچار مشکل شده بودند، بنا به محاسبات اقتصادی می بایست نفت را به گران ترین قیمت از کشورهای نفت خیز خریداری می کردند، ولی جالب است بدانید به ارزان ترین قیمت ممکن، نفت مورد نیاز خود را خریدند.» با توجه به متن بالا عبارات کدام گزینه صحیح است؟

- ۱ در کشورهای نفت خیز بعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت ولی بعد ذهنی آن مفقود بود- در جهان اجتماعی بعد ذهنی پدیده ها اهمیت بسیاری دارد.
 ۲ در کشورهای نفت خیز بعد ذهنی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت ولی بعد عینی آن مفقود بود- در جهان اجتماعی بعد عینی پدیده ها اهمیت بسیاری دارد.
 ۳ در کشورهای نفت خیز بعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت ولی بعد ذهنی آن مفقود بود- در جهان اجتماعی بعد عینی پدیده ها اهمیت بسیاری دارد.
 ۴ در کشورهای نفت خیز بعد ذهنی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت ولی بعد عینی آن مفقود بود- در جهان اجتماعی بعد ذهنی پدیده ها اهمیت بسیاری دارد.

۱۴ به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارت های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.

ب) زلزله یا خشکسالی از پدیده های طبیعی اند و تأثیرات تعیین کننده ای در کنش های اجتماعی انسان ها ندارند.

پ) ورود پدیده های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می شود.

ت) موجودات بیرون از جهان اجتماعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان ها پیدا می کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می گیرند.

- ۱ غ - غ - ص - غ ۲ ص - ص - غ - ص ۳ ص - غ - ص - ص ۴ ص - ص - ص - غ

۱۵ کدام یک از پدیده های زیر بُعد معنایی و ذهنی بیش تری دارند و در جهان اجتماعی کدام یک از ابعاد اهمیت بیش تری دارد؟

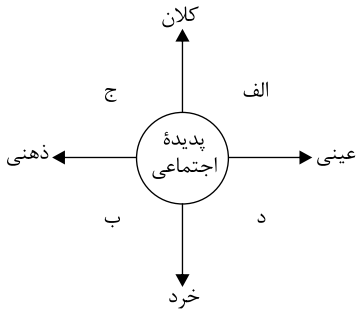
- ۱ کنش فردی - بُعد عینی ۲ ارزش های اجتماعی - بُعد ذهنی ۳ کنش فردی - بُعد ذهنی ۴ ارزش های اجتماعی - بُعد عینی

۱۶ جهان اجتماعی و نظم آن و آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می گیرد

- ۱ تکوینی است - نوعی آگاهی مشترک و عمومی نیست. ۲ اعتباری است - آگاهی فردی و خصوصی است.
 ۳ تکوینی نیست - آگاهی فردی و خصوصی نیست. ۴ اعتباری نیست - نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

۱۷) در نمودار زیر، کدام پدیده‌های اجتماعی به ترتیب، در جایگاه «الف»، «د»، «ب» و «ج» قرار می‌گیرند؟

- ۱) کلاس کنکور - هنر ایرانی - مناسک حج - خاطرات دوران کودکی
- ۲) بورس اوراق بهادار - علائم راهنمایی و رانندگی - خاطرات سفر - ادبیات فارسی
- ۳) کتابخانه مدرسه - ادبیات فارسی - بازار ارز بین‌المللی - لذت بردن از یک فیلم
- ۴) مراسم نخل گردانی - کنکور سراسری - خاطرات معلم کلاس اول - عدالت اجتماعی

۱۸) عبارات‌های زیر را به ترتیب از جهت درست و غلط بودن مشخص کنید.

- پدیده‌های تکوینی که انسان آنها را با کنش و پیامدهای خود ایجاد کرده است، می‌توانند درون جهان اجتماعی قرار بگیرند.
- جهان اجتماعی نیز مانند موجودات زنده از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.
- اعتماد اجتماعی و عدالت اجتماعی پدیده‌هایی کلان و ذهنی هستند.
- تغییر لهجه موجب تحول و تغییر بنیادین در یک جهان اجتماعی می‌شود.

- ۱) غ - د - د ۲) د - غ - غ - د ۳) د - د - د - د ۴) غ - د - د - غ

۱۹) به ترتیب صحیح و غلط بودن عبارات زیر را بررسی کنید.

- تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و عینی دارند.
- نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.
- اینکه برای دانا شدن باید به مدرسه رفت، از هنجارهای نظام تعلیم و تربیت محسوب می‌شود.
- عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.

- ۱) ص - ص - غ - ص ۲) غ - غ - غ - ص ۳) ص - غ - ص - غ ۴) غ - غ - ص - ص

۲۰) کدام گزینه در ارتباط با لایه‌های سطحی و عمیق جهان اجتماعی، به ترتیب صحیح و غلط است؟

- ۱) می‌تواند حذف شوند، ولی با حذف آنها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد - تأثیرات محدودتری دارند و بیشتر در معرض تغییر هستند.
- ۲) نقش حیاتی و اساسی دارند و هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از آن نیست - به آسانی تغییر می‌کنند تا زمانی که به تغییر در لایه‌های سطحی منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.
- ۳) هنجارها و ارزش‌ها لایه سطحی جهان اجتماعی را شکل می‌دهند - عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.
- ۴) امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند - تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

پاسخنامه تشریحی

دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. او جوامع مقطع نخست را «جوامع مکانیکی» و جوامع مقطع دوم را «جوامع ارگانیکی» می‌نامد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

قوانین راهنمایی و رانندگی و نظم هر دو از پدیده‌های ذهنی هستند و هر دو در یک سوی پیوستار قرار می‌گیرند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(الف) از علل دگرگونی جهان اجتماعی، عدم توانایی انتقال فرهنگ به نسل بعد است که با عث فروریزی جهان اجتماعی یا دگرگونی آن می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(د) زلزله و خشکسالی از پدیده‌های طبیعی هستند اما به دلیل ارتباطی که با زندگی انسان دارند می‌توانند وارد جهان اجتماعی بشوند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

تشریح عبارت‌های نادرست: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(الف) هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(ج) باید اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(الف) آلودگی محیط زیست توسط انسان‌ها مبین نمودار جهان اجتماعی ← جهان طبیعی است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

(ب) شناخت خداوند و فرشتگان و ... و تأثیر آنان بر زندگی اجتماعی انسان‌ها مبین نمودار جهان ماوراءطبیعی ← جهان اجتماعی است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود. هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرارداد، به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان‌ها پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آنها تکوینی است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

در نمونه صورت سؤال بعد عینی استعداد به‌عنوان یک سرمایه وجود دارد؛ ولی بعد ذهنی و معنایی آن مفقود است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

پدیده‌هایی مانند آلودگی طبیعت و محیط‌زیست که نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها است، تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی را نشان می‌دهد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

جهان، واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به‌کار می‌رود. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

در جهان اجتماعی بعد ذهنی پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد. در کشورهای نفت‌خیز، بعد عینی نفت به‌عنوان یک سرمایه وجود داشت ولی بعد ذهنی آن مفقود بود. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

همانند دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

۱۴ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

- نادرست: ندارند ← دارند

- درست

- درست

- درست

ارزش‌های اجتماعی، عقاید و کنش‌های درونی بُعد معنایی و ذهنی بیش‌تری دارند و ساختمان‌های مسکونی و اداری یا کنش‌های بیرونی بعد محسوس و مادی قوی‌تری دارند. در جهان اجتماعی بُعد ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری و قراردادی است یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد علاوه بر این آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد آگاهی فردی و خصوصی نیست بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

۱۵ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

۱۶ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

۱۷ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

عینی خرد (د): علائم راهنمایی‌وراندگی

ذهنی خرد (ب): خاطرات سفر

ذهنی کلان (ج): ادبیات فارسی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عینی خرد - ذهنی کلان - عینی کلان - ذهنی خرد

گزینه ۳: عینی خرد - ذهنی کلان - عینی کلان - ذهنی خرد

گزینه ۴: عینی خرد - عینی کلان - ذهنی خرد - ذهنی کلان

۱۸ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

- پدیده‌های تکوینی را انسان‌ها به وجود نیاورده‌اند.

- جهان اجتماعی از طریق فرهنگ به نسل بعد منتقل می‌شود و نه عامل وراثت.

- تغییر لهجه مربوط به لایه‌های سطحی است و یک جهان را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل نمی‌کند.

۱۹ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند.

نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

۲۰ - ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ - درست

لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، این بخش تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

لایه‌های سطحی، تأثیرات محدودتری دارند و بیشتر در معرض تغییر هستند. این بخش به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آنها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. برخی می‌توانند حذف

شوند، ولی با حذف آنها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴